

Ardealul Juridic

**Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată**

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 600 Lei pe 1 an
 : : : : : Advocați . . . . . 500 Lei pe 1 an
 : : : : : Magistrați . . . . . 400 Lei pe 1 an
 Un număr simplu . . . . . 30 Lei
 Un număr dublu . . . . . 35 Lei
 Un număr vechiu . . . . . 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53,
 Telefon 590. Administrația: Str. Regina
 Maria 18 (Radio Reclame România S.A.)
 unde se primesc abonamente și orice
 cereri de adfje. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Avocat din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Bolla Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Botez Corneliu
Consilier la Inalta Curte de Casație

Dimitriu Vasile
Profesor la Universitatea din București

Docan P. George
Presedinte Tribunalul Buzeu

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hașleganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru. Avocat Oradea-Mare

Maria Alexandru
Prim președintele Curții de Apel
Timișoara

Mișca Pompel
Prim președintele Curții de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Judecător la Trib. Cluj

Petrescu F. Vasile
Judecător de ședință la Trib. Sibiu

Popp Romulus
Prim președintele Curții de Apel
Brașov

Porușlu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Radu Iorgu
Profesor la Universitatea din Cluj

Stetcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Stăncescu Ștefan
Prim președintele Curții de Apel
Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

CUPRINSUL

1. Moartea Regelui . . . . . de

„Ard. Juridic“

2. Adunarea gen. a „Asociațiunii Magi-
straților“ . . . . . de

Dr. Al. Maria
Primpreședintele Curții
de Apel Timișoara

3. Declinator de competență în materie
de instrucție penală cu observări de

Ilie Purdilă
Judecător trib. Brașov

4. Rezumate de jurisprudențe stabilite
de instanțele judecătorești din Ardeal

5. Neajunsurile metodice a legii de pr.
penală română . . . . . de

Dr. Emil Rebreanu
procuror trib. Bistrița

6. Informațiuni

RENUMITELE AUTOMOBILE

Au sosit
la magazinul
de automobile

IOAN N. UILESCU CLUJ,
STRADA REGINA MARIA NR. 16.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITAL
ȘI REZERVE
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena
TELEFON: 379, 62, 427, 980

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIATA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN-

Efectuază
avantajos
orice ala-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

Ardealul Juridic

**Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată**

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	600 Lei pe 1 an
	Advocați	500 Lei pe 1 an
	Magistrați	400 Lei pe 1 an
	Un număr simplu	30 Lei
	Un număr dublu	35 Lei
	Un număr vechiu	40 Lei

Redacția: Str. Călea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 18 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamentele și orice cereri de adfje. Telefon 630

Regele Ferdinand cel Mare

Indurerat — poporul românesc jelește moartea regelui celui mare și sfânt, care, croindu-i fericirea visată de secole, i-a înfăptuit-o prin iubirea negrăită de neamul românesc cu care s'a identificat.

Țara întreagă, unită de Dânsul, s'a cutremurat de durere, când vestea morții Lui a fost împrăștiată tuturor de jalnicul glas al clopotelor în ziua de 21. Iulie a. c.

Fire blândă și dornic de dreptate, regele dispărut a fost și va rămâne un înțelept al neamului. Glorios în marele război de desrobire, pe care l-a purtat și izbutit, sprijinit pe virtuțile ostășești ale soldatului român, El l-a răsplătit, fiind inițiatorul împărțirii moșiilor către săteni. A rămas regele iubit al poporului în inima căruia memoria lui va rămâne neștearsă.

Iubiitor al tuturor operilor de bine și, mai pe sus de toate, dornic de progresul pe calea intelectuală și de civilizație a țării, a ajutat și creat instituții de cultură, care marchiază indubitabil locul ce țara îl ocupă pe încetul în concertul mondial civilizator.

Prezidând epoca de prefacere și frământare de după război, grija Lui, ca rege, prin oamenii înțelepți dela cârma țării, s'a întins nepărtinitoare și deopotrivă asupra tuturor ramurilor de activitate intelectuală și socială, îndrumându-le pe toate terenurile și consolidând țara.

Sfânt ca om prin suferința Lui înainte de sfârșit, ca patriot și ca rege constituțional, regele Ferdinand a binemeritat dela popor și națiunea îi va rămâne deapururi recunoscătoare.

Nedreptatea cerească a făcut, ca acest înțelept al neamului să-și părăsească poporul, tocmai când acesta avea mai mult nevoie de sprijinul și de luminile minții lui înțelepte, dupăcum aceeaș neîndurătoare pronie divină l-a chituit atâta, până ce ni l-a simuls, așezându-l alături de vitejii noștri Voevozi Ștefan și Mihai.

În aceste clipe de doliu negrăit, ce a cuprins sufletele tuturor frașilor României întregite, cu durerea mută a clipelor mari pe care le trăim, îndreptăm ruga noastră ferbinte către atotputernicul Dumnezeu și-l rugăm să călăuzească spre bine și fericirea țării pașii șovăelnici ai copilului nostru Rege Mihai I, dorind sfetnicilor lui virtutea și înțelepciunea strămoșească pentru fericirea poporului român.

Ardealul Juridic

Adunarea generală a „Asociațiunii magistraților din Transilvania, Banat și părțile ungurene (Crișana și Maramureș)

În zilele trecute au fost expediate „invitări” pentru participare la „adunarea generală a asociațiunii magistraților” ce va avea loc la 11, și 12 Septembrie 1927 în Brașov în sala Curții cu jurați a Tribunalului. Invitarea poartă aceeași semnătură ca și articolul prezent. Din acest motiv ni s'a adresat întrebarea: „Ce fel de asociație a magistraților? Ce fel de adunare generală ați convocat? Cel ce m'a întrebat n'a așteptat un răspuns prealabil, ci a adăugat: acum aud pentru prima oară, că există o astfel de „asociațiune” și dacă există, e binevenită, să-i vedem scopul și să-i îngrijim propășirea”.

Din aceste întrebări și declarațiuni categorice am văzut, că poate să fie o bună parte a magistraților care n'au cunoștință de existența „asociațiunii”, a cărei adunare am convocat-o în urma îndatoririlor mele prezidențiale, dar am primit și o susținere a convingerilor mele mai intime, privitoare la necesitatea acestei asociațiuni.

„Invitarea” însăși arată, că există o astfel de asociațiune, că ea dorește să-și continue existența, că în acest scop dorește să-și modifice statutele spre a se putea reorganiza și prin reorganizare a-și reîmprospeta puterile într-o atingerea scopului, care i-a dat ființă și așa ar urma constatarea utilității acestui articol.

Cum însă „invitarea” nu conține și nu poate conține toate informațiunile trebuincioase celor neinițiați, am crezut necesară o mică dare de seamă, o scurtă informațiune în afară de cele ce se vor da cu prilejul adunării generale.

Pe ziua de 8—9/III/1920 fusese convocați la resortul justiției din fostul Cons. Dir. șefii autorităților justițiare din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș pentru informarea șefului despre starea justiției și experiențele, ce au putut fi câștigate în cursul unui an dela luarea în primire a acestui important serviciu de stat.

Această consfătuire oficială a fost bun prilej pentru a se vedea, că marile interese

ale justiției nu pot fi bine servite exclusiv numai de superioritatea centrală și că acestea trebuie să i-se atașeze un auxiliar desinteresat. Și cine putea fi acel auxiliar, altul decât însăși magistratura, reprezentanta puterii judecătorești, unită în corporațiune reglementată. Ideia a prins și încă în ziua de 9/III/1920 s'a ținut adunarea generală constituantă, redactându-se și votându-se statutele și în cadrele acestora organizându-se „asociațiunea”:

„Resortul afacerilor interne” din Cons. Dir., în a cărui cădere era admiterea ori refuzarea funcționării oricărei societăți, — după legile atunci în vigoare —, prin ordinul Nr. 3803/ 920/I din 25 III 1920 a aprobat statutele, notându-se în clauză, că în caz de abateri dela statute, guvernul român va putea desființa asociațiunea.

Guvernul Ardealului de pe-atunci nu putea să refuze aprobarea statutelor și admiterea funcționării, deoarece din art. 2 al statutelor și-a putut câștiga convingerea, că magistrații uniți în asociațiune și-au pus de scop: „promovarea Justiției și îmbunătățirea pozițiunii (situațiunii) membrilor societății”, deci unul, ce privea direct guvernarea, și altul, care indirect o privea, căci buna situațiune a magistraților își are roadele ei îmbelșugate asupra justiției și prin ea asupra îndatoririlor guverniale, înlesnind îndeplinirea lor.

Astfel „asociațiunea” și-a început activitatea, despre care a făcut o dare de seamă în adunarea gen. din 4—5 Decembrie 1920. Tot în această adunare generală a fost hotărâtă modificarea statutelor, au fost declarați membri de onoare: ministrul de tragice sfârșit *D. Grecianu*, primul prezident al In. Curții de Casație *Victor Râmniceanu* și prezidentul secției ardeleni *Dr. Georgiu Plopu*. A fost în parte reales comitetul, dându-se în îngrijire exoperarea aprobării statutelor modificate și conducerea „asociațiunii” extinsă pe întreaga țară. Comitetul a înaintat cererea cuvenită la locul competent: ministerul de interne, — fiind vorba de o asociațiune, care avea reședința în Cluj, acesta având competență —, care a luat contact cu ministerul de justiție, cerându-i avizul. În drumul dela interne la justiție,

ori la reîntoarcerea actelor de aci la interne, aceste au dispărut — asta ne este informațiunea — și astfel n'avem la îndemână aprobate statutele modificate, rămânând, ca asociațiunea să-și continue activitatea în cadrele fixate de vechile statute.

Legea privitoare la „persoanele juridice“ a găsit în ființă „asociațiunea“, în consecință în conformitate cu dispozițiunile art. 2 a fost înregistrată la tribunalul Cluj.

În așteptarea aprobării nouilor statute s'a scurs un timp considerabil fără a vedea efectele asocierii. S'a mărginit activitatea la adunarea și sporirea avutului asociațiunii, ceea ce în parte i-a succes în urma inițiativelor și slăruințelor fără preget ale viceprezidentului ei, dl Dr Ioan Papp, prezident de secție la Curtea de Apel Cluj și fost director general al justiției transilvănene timp de 4 ani până la desființarea directoratului și prin spiritul înțelegător al dlor miniștri Ioan Th. Florescu, Gh. Mârzescu și Theodor Cudalbu, cari au admis adunarea de fonduri prin incasările făcute la „Buletinul Justiției“ din Cluj, și prin donațiunea de un milion lei în scopul ridicării „Casei magistraților“ la băile Sovata. Această casă s'a clădit pe teritoriul asociațiunii, și astfel ea formează proprietatea asociațiunii magistraților.

În conformitate cu dispozițiunile art. 7 al statulelor, asociațiunea e condusă de un comitet și de adunarea generală. Aceasta din urmă trebuie să aibă loc în a doua jumătate a anului pentru a lucra în conformitate cu art. 17—19 în atribuțiunea fixată de art. 20 al statulelor, adică examinând activitatea comitetului și dând directive pentru funcționarea din viitor.

Onorate interlocutor, iați informațiunea dată din acte oficiale, care vă lămuresc pe deplin privitor la existența asociațiunii și privitor la mărșul ei scop. Urmează, ca să iai exemplu Dta și toți magistrații dela inițiatorii și susținătorii asociațiunii, înscriindu-Vă ca membrii și dând prețios sprijin celor ce sunt, sau vor fi la conducere întru atingerea scopurilor noastre: unificarea justiției, realizarea completă a separațiunii puterilor de stat,

aplicarea principiului independenței jurisdicțiunii și a judecătorilor, evitând însă spiritul de castă, înlăturarea oricărei activități nejudiciare sau incompatibile cu funcțiunea de judecător și interesele justiției, cum și a demnității profesionale, crearea mijloacelor pentru o solidă preparație a viitoarelor generații de magistrați, susținerea membrilor asociațiunii în chestiunile profesionale și personale — urmările lipsei acestui sprijin, le-am dovedit cu prisosință cu prilejul legii armonizării, când n'a fost apărat interesul magistraților de ei înșiși, ci de intervenții streine —, cenzurarea căilor piezișe fie ale magistraților, fie ale altora, streini de magistratură, *exoperarea reprezentanței magistraturei în corpurile legiuitoare prin alegeri făcute în lăuntrul corpului magistraților*, pentru a apăra și acolo interesele justiției independente și cele profesionale ale magistraților, ajutorarea membrilor familiilor magistraților în caz de necesitate.

Unificarea până acuma a normelor vieții de stat a fost făcută în partea ei covășitoare, chiar și în ce privesc propriu zisa justiție și magistratură, fără consultarea acesteia, de multeori chiar în contra intereselor ei, ori neglijând prevederi, ce interesau bunul mers al justiției (legea accel. și altele) și bunăstarea magistraților (înaintările pe loc, salarizarea lor în genere).

Ori, cine și-ar fi putut sau și-ar putea ridica cu tărie cuvântul în contra numirilor nepotrivite, făcute de atâteaori în magistratură, decât colectivitatea organizată a magistraților? Cum și-ar putea apăra — în interes general —, magistratul singularic independența față de politicianul pretențios, dacă e lăsat fără sprijinul corpului, din care face parte? Cine poate să fie mai mult interesat pentru păstrarea cinstei profesionale, decât corpul magistraților, care, neorganizat, nu poate acționa cu efect contra membrilor săi păcătoși!

Cine poate cunoaște mai exact neajunsurile educațiunii profesionale, decât magistrații în funcțiune, al căror cuvânt pronunțat numai ca glas al colectivității va avea ascultare. Și cine poate fi mai cu durerere față

lipsurile familiei magistratului, decât magistratul însuși?

Am putea enumera și arăta și cu alte exemple, ce neajunsuri i-a adus justiției și magistraturei lipsa organizării particulare a acesteia și am putea scrie volume chiar despre foloasele, ce le poate aduce, și cu siguranță le va aduce magistratura asociată justiției și șie-și.

Incheiem însă. Și n'am putea încheia mai potrivit această informațiune, dată pentru cei neinițiați, decât cu citarea încheierii invitării adresate colegilor, șefi de autorități:

„Nu e locul — credem — să accentuăm marea importanță, ce o are o asociațiune a magistraților. Amintim numai împrejurarea că alte profesii au observat mai curând decât noi această importanță, și ca rezultat al acestei prevederi au format și susținut asociațiunile lor; Oare numai singură magistratura să nu observe, ce are de făcut?

Președintele
Asociațiunii Magistraților

Alexandru Marta
primprezidentul Curții de Apel
Timișoara

JURISPRUDENȚA

Judecătorul de instrucție de pe lângă Tribunalul Brașov

Nr. 2842—1925.

Autoritate de lucru judecat. Declinator de competență. Observări

Ordonanța

Noi P. Voinea Jude Instr. al Tribunalul Brașov.

Având în vedere încheierea Trib. Brașov din 4 Iulie a. c. prin care dispune trimiterea dosarului No. 2842—925 la cabinetul de instrucție pentru a se face noi cercetări.

Având în vedere că în acest dosar, care privește pe inculpatul Kocsis Bela, redactor responsabil al gazetei Brassói Lapok din Brașov, pentru delictul de agitație, am dat deja ordonanță definitivă de urmărire No. 36,926.

Având în vedere ca faptul pentru care este urmărit inculpatul intră în competența Trib. Brașov, de a fi judecat, așa că Tribunalul în nici un caz nu mai putea să restituie dosarul la instrucție, deoarece nu se găsea în cazul prevăzut de art. 189 pr. p.

Considerând că în cazul de față este dată ordonanță definitivă, care pentru noi constituie autoritate de lucru judecat. (Vezi cas. II. 255—1888.)

Având în vedere că instanțele judecătorești nu pot

sesiza pe judele instructor, ci numai ministerul Public și partea civilă regulat constituită. (Vezi Tarnoviceanu Vol. IV. No. 363 pag. 579.)

Având în vedere că în asemenea cazuri nici pr. p. ungară nu prevede ca Tribunalul poate să trimeată afacerea la instrucție, pentru că din art. 322 pr. p. ungară rezultă ca întregirea de procedura necesare pentru lămurirea cauzelor le face tribunalul, nu că în cazul art. 455 pr. p. ungară, care precizează că poate fi delegat și judecătorul de instrucție.

Pentru aceste motive

Dispune

Declinăm competența de a face cercetările cerute de Trib. Brașov în Dos. 2842—925 și îi restituim dosarul spre cele legale.

Data azi 28 Iulie 1927.

Judecător-instructor: P. Voinea.

Observațiuni

asupra declinatorului de competența a Dnului Jude Instructor Trib. Brașov P. No. 2842,925 din 28 Iulie 1927.

Se observa ca Dnul instructor, ca procedura, nu-și întemeiază decizia sa de declinare a competenței pe nici un text de lege fie din procedura română fie din cea Ardeleană, pentru ca nici faptul de a se fi „desezizat“ nici principiul „lucrului Judecat“ a ordonanței sale de urmărire nu implică denegarea competenței materiale sau teritoriale, iar conflict de Jurisdicțiune nici una din proceduri nu prescrie între judecătorul de instrucție și tribunalul din care face parte.

De altfel acte de instrucție nici nu are competența a le efectua tribunalul, ci numai Judecătorul de instrucție.

Totuși în fapt acest conflict există și este necesar un regulament de competență.

În fond principiul autorității lucrului Judecat a ordonanțelor Judelui instructor invocat în decizia de mai sus nu se întemeiază pe nici un text precis de lege, iar jurisprudența și doctrina română îl aplică numai prin analogia acestor ordonanțe cu hotărârile judecătorești și numai într'o restrânsă măsură, asupra cărora găsim inutil să insistăm.

În tot cazul ca să existe lucru Judecat trebuie identitate de persoane, ceea ce nu e în cazul de față, pentru că asupra altor persoane tribunalul a ordonat instrucția de cât cea cuprinsă în ordonanța judelui instructor.

Asemenea art. 189 pr. p. r. prevede un caz când tribunalul este obligat a transpune cauza la judele instructor, dar acest text nu interzice tribunalului — când e competente — facultatea de a ordona o nouă instrucție dacă o găsește necesară, nici nu esclude alte cazuri

obligatorii pentru tribunal de a ordona instrucția când legea impune aceasta.

Un asemenea ultim caz este tocmai speța de față, fiindcă legea presei din Ardeal prescrie instrucția obligatorie în această materie, iar art. 320 al ultim din legea de organizare judecătorească când întinde o parte din procedura pentru română și în Ardeal menține în vigoare toate dispozițiile din procedura ardeleană, întru cât nu ar fi contrarii vre-unui text din procedura română. Domnul jude instructor nu se referă direct în decizia sa și nici nu poate a se referi la un asemenea text, care nu există.

Mai mult încă atât Constituția țării cât și legea de organizare judecătorească prin art. 315 și 320 mențin în vigoare întreaga procedură penală ardeleană în partea referitoare la instanțele de Judecată și sunt numeroase textele din această procedură, cari îndrituiesc instanțele de judecată a ordona instrucția în orice stadiu al procedurii.

Astfel, ca să cităm numai textele referitoare la tribunale, texte concrete și nu doctrină și jurisprudență întemeiate pe principii generale și de analogie, putem arăta la capt. XVI despre „citarea directă” art. 283 când prima instanță are dreptul a dispune „facerea” sau „întregirea instrucției”, la capitalul XVIII despre desbaterea principală când la propunerea parchetului conform art. 316 și după ascultarea apărării conform art. 317 poate în baza art. 318 al. 3 ultima parte ordona instrucția — total sau parțial — și tot asemenea după cererea apărării în baza art. 325 al 3 și 4 și chiar din oficiu în baza art. 322 pr. p. poate ordona întregirea procedurii deci și instrucția, — în total sau în parte — fiindcă textul nu distinge dacă e vorba numai de procedura probatorie cum se afirmă în declinatorul de competență. Această reese de altfel și din articolul următor 325 al 3 de sub acelaș titlu, unde apărarea are dreptul a cere nu numai amânarea desbaterei principale dar și ordonarea instrucției.

Prin urmare nu există nici o baza juridică pentru ca Dnul jude instructor să refuze instrucția ce s'a ordonat și pe care tribunalul a găsit-o nu numai obligatorie ca impusă de legea presei, dar și necesară prin natura acestei infracțiuni, care nu fixează o răspundere colectivă pentru autor și girantul responsabil, — precum și pentru a se statua mai eficace prin instrucție asupra seriozității apărării acuzatului că ar exista autorii articolelor incriminate, apărare formulată și la interroga-

torul luat de judele instructor unde a declarat că și ea numai o răspundere provizorie, dar asupra căreia instrucția nu a făcut nici o cercetare.

Brașov, August 1927.

Gh. Pop,
președinte.

Ilie Purdilă,
raportor.

Așteptăm salută Curtea de Apel Brașov în judecata căreia se află pendinte afacerea.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilită de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Tribunale

Servitutea personală de abitațiune în comun, se poate constitui ca zestre. În asemenea caz nu este aplicabilă ord. No. 4420 din 1918 M. E. referitoare la imobile Art. 478, 521, 1227, 1228 c. c. a. În fapt: Se constată că cu ocaziunea căsătoriei părților, reclamanții le-au dat dreptul ca să locuiască cu dânșii în imobilul în litigiu, cât vor trăi ei.

În împrejurările când au fost tratativele de căsătoriei a părților, reclamanții au declarat față de martori că le dă dreptul ca să locuiască împreună, că se obligă „să-i ia în curte”, până la moartea lor, — expresiune care acordată cu intențiunea lor și cu obiceiurile de la țară, — urmează a fi tradusă în rezolvarea juridică, drept o înzestrare cu o servitute personală de abitațiune în comun.

In drept: Drept zestre se poate constitui tot ce se poate înstrăina și utiliza (art. 1227 c. c. a.) bunuri imobiliare, drepturi, efecte mobiliare etc. (art. 1228 c. c. a.) în consecință, și o servitute de abitațiune se poate în mod valabil constitui.

În ce privește aplicarea ordonanței Nr. 4420 din 1918 M. E. privitoare la întregirea normelor de drept privat care se referă la imobile: Redactarea în scris a unui act juridic pentru ca să fie valabil se referă numai la înstrăinarea imobilelor, iar în speță nefiind vorba de înstrăinarea imobilului, ci numai de constituirea drept zestre a unei servituți personale, aplicarea suscitată ordonanțe nu poate avea loc. (Trib. Sibiu, sent. Nr. 69-1924 din 8 Mai 1926. Judecător unic Vasilie F. Petrescu.)

Curtea de Casație

Divorț. Act moral prin care soții convin la desfacerea căsătoriei. Dacă poate fi finit în seamă. Singur faptul că bărbatul și soția sa au convenit înaintea notarului public asupra desfacerii căsătoriei, aranjând între ei cestiunile materiale, nu constituie motiv de divorț, prin consimțământ mutual și orice asemenea convențiuni, fiind contrare legii, sunt fără efect juridic. (Cas. II. decizia civilă 366 din 1026).

Onorar în materie succesorală. Se fixează după valoarea din inventar a moștenirii. Art. 117 al legii XVI 1894 prevede că la baza socolirei taxelor notariale este a se avea în vedere valoarea din inventar a moștenirii, și deci bine a procedat instanța de

apel, în speță, când a fixat onorariul notarului public conform cu tariful în vigoare, luând ca bază de socotire valoarea din inventar a moștenirii.

Intrucât hotărârea judecătorei centrale din Budapesta prin care erezii au primit parte din imobilele din cauză care pe atunci se afla în Ungaria, nu are efect în România și întrucât erezii prin petiția lor au sesizat organele românești cu privire la întreaga moștenire, deci și la acea parte, care după cum susțin erezii, s'a predat lor odată de judecătoria centrală din Ungaria, și instanța judecătorească a și predat erezilor întreaga moștenire, iar decizia de predare n'a fost alacată, bine a procedat instanța de apel, când a luat ca bază pentru calcularea onorariului notarului public, valoarea din inventar a întregii moșteniri, nu numai aceleia din România. (Cas. I, dec. 2636 din 18 Mai. 1926).

* * *

Potrivit instrucțiunilor Ministerului de finanțe, taxa de 5% pentru schimbul de coroane nu s'a reținut de Stat decât pentru coroanele efectiv depuse în intervalul 15—30 August 1920.

Așa fiind, mandatară unei sume de bani în coroane, neavând până la expirarea aceluia termen însăși suma ci numai un ordin de plată, nu a putut plăti, în contul mandantei, taxa de 5% pentru schimb.

Asupra motivului de recurs prin care recurenta Banca Anglo-Austriacă sucursală din Oradea-Mare, susține că instanța de apel a violat norma de drept, atunci când a hotărât că taxa de 5% plătită de dânsa în favorul Statului pentru schimbul sumei de 1,600.000 cor., ce i-a sosit în ziua de 31 August 1920, spre a fi pusă la dispoziția intimății Casă de economie agrară din Tg.-Mureș, trebuie să fie suportată de dânsa ca mandatară, iar nu de intimată ca mandantă.

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs se constată, că în fața instanței de apel recurenta însăși a recunoscut că la data de 30 August 1920, nu a primit din partea Băncii centrale anglo-austriace din Budapesta decât un ordin de plată pentru suma de 1,600.000 coroane, pentru a fi pusă la dispoziția intimății Banca de economie agrară din Tg.-Mureș, iar nu însăși această sumă în numerar.

Considerând însă că potrivit instrucțiunilor date de Ministerul de finanțe, taxa de 5% pentru schimb nefiind reținută de Stat decât pentru coroanele efectiv depuse în intervalul de timp dela 15—30 August 1920, în speță recurenta nu a putut plăti Statului taxa de 5% pentru schimbul sumii de 1,600.000 cor., deoarece până a doua zi după ultima dată de 30 August 1920, acordată pentru depunerea coroanelor pentru schimb, în ziua de 31 August 1920, recurenta însăși a recunoscut, că nu a avut decât un ordin de plată pentru suma de 1,600.000 coroane, iar nu însăși această sumă.

Că întrucât, dar, recurenta nu a putut plăti în contul intimății taxa de 5% pentru schimb și deci dânsa nu poate pune în mod legal în sarcina intimății o atare reținere inexistentă, motivul de casare este nefondat, iar recursul urmează a fi respins. (Cas. III. Nr. 14 din 13 Ianuarie 1927).

* * *

Reprezentarea prin avocați a neștiutorilor de carte. Cum trebuie înțeleasă dispoziția din art. 36 legea avocaților. Dispozițiunea ultimului alineat al art. 36 din Legea avocaților — după care avocatul va putea face pentru cei neștiutori de carte chiar și fără procură scrisă, orice acte de procedură care le-ar folosi, nu poate fi

invocată decât, când este vorba de acte făcute de avocați cari au reprezentat partea în tot cursul procesului, iar nu de acte făcute de ei în mod izolat ca imputerniciți, fără a prezenta procură și fără a fi reprezentat partea în cursul procesului. (Cas. I, dec. 3003 din 9 Iunie 1926).

* * *

Onorar. Sentința dată în materie. Recurs. Termenul este cel din art. 33 din Legea Curții de Casație, nu 41 regulamentul legii avocaților. Nici prin art. 41 și nici prin vreun alt text din legea pentru organizarea și unificarea corpului de avocați din 1923 nu se prevede nimic cu privire la termenul de recurs în materie de reclamarea onorariilor de avocați. Astfel fiind și întrucât edictarea, prin derogarea dela legea de drept comun, a duratei termenului pentru exercitarea unei căi de atac, nu poate forma obiectul unei simple dispozițiuni de regulament, urmează că termenul de recurs, în materie de reclamarea onorariilor de avocați nu poate fi aceluia prescris prin art. 41 din regulamentul lăsei pentru organizarea și unificarea corpului de avocați și este acela prescris prin art. 33 din Legea Curții de Casație și deci conform art. 35 din aceeași lege motivele de casare trebuie depuse înăuntrul acestui termen socotit numai dela comunicare. (Cas. I, Jurnal din 12 Aprilie 1927. Dos. 551 din 927).

* * *

Dreptul vidual al femeii în succesiunea soțului. Normele de aplicațiune. Potrivit principiilor generale de drept privat ungar, aplicabile în speță, bărbatul ca fondator al familiei, are obligațiunea legală de a-și întreține soția, iar după moartea bărbatului, această obligațiune legală cade în sarcina lăsamântului acestuia, asupra căruia femeia are un drept de uzufruct general, care însă poate fi restrâns judecătorește, în sensul dispozițiilor legale de persoanele anume prevăzute de lege.

Însă, dacă ca în speță, bărbatul în viață fiind și-a donat averea, soția ne mai putând cere să i se predea în natură averea donată, pentru a-și exercita dreptul ei de uzufruct vidual, din cauza că averea donată trecând în patrimoniul donatarului, nu mai face parte din lăsamânt pe baza principiului că soțul nu poate dispune în mod gratuit de averea sa, cu violarea dreptului vidual al soției sale, soția are dreptul să ceară ca din venitul averii donate să i se plătească în numerar, dreptul ei de întreținere viduală, care plată se face în modul următor: dacă venitul averii donate este — ca în speță — mai mare decât echivalentul vidual al proviziunii viduale, — atunci donatarul este obligat să plătească în numerar întregul echivalent al proviziunii convenite: dacă însă venitul este mai mic, atunci donatarul nu va plăti văduvei ca întreținere viduală decât procente de 5% asupra averii donate.

Deci în speță, ceea ce interesează pentru soluțiunea litigiului este venitul averii donate, deoarece din el are să se plătească întreținerea văduvei, și deci este indiferentă valoarea din momentul donațiunii a averii donate, cum și faptul că într'un anumit timp, valoarea întreținerei ar putea ajunge și chiar întrece valoarea din momentul donațiunii a averii donate, și aceasta spre deosebire de cazul când urmează a se stabili nu ca în speță, dreptul de întreținere viduală, ci porțiunea legitimă: pentru calcularea ei trebuie să se țină seamă din momentul donațiunii a averii donate.

Deci astfel fiind și întrucât atât din constatările instanțelor inferioare, rezultă că venitul averii donate este mai mare decât suma fixată ca întreținere viduală,

instanțele de fond au fost în drept și au procedat legal când a obligat pe recurenta ca din venitul anual al averii să plătească întreținerea, deoarece numai în cazul când averea nu producea venit sau venitul era mai mic decât întreținerea, recurenta ar fi fost obligată să plătească drept întreținere viduală numai procentele de 5% asupra averii. (Cas. I. dec. 631 din 4 Martie 1927.)

* * *

Jurământ supletoriu. Când poate fi admis. Art. 371 pr. c. Ardeal. Potrivit paragr. 371 pr. civ. din Ardeal numai atunci când instanțele găsesc, că probele administrate nu sunt complete, pot recurge la jurământul părților, pentru comectarea dovezilor, iar nu și în cazul când ca în speță, probele au fost înlăturate ca neverosimile. (Cas. I, dec. 631 din 4 Martie 1927.)

* * *

Cheltuieli de judecată în apel. Compensarea lor în cazul admiterii în parte a apelurilor. Art. 426 pr. c. ard. Potrivit paragr. 426 pr. civ. Ardeal dacă fiecare dintre părți este în parte câștigătoare, iar în parte pierzătoare, spesele procesuale au a fi compensate. Prin urmare, în speță, față de constatarea Cărții de apel, că reclamanții numai în parte au avut câștig de cauză, această instanță a fost în drept să compenseze cheltuielile. (Cas. I, dec. 631 din 4 Martie 1927.)

* * *

Recurs. Cerere de pensune alimentară provizorie pe motiv, că soțul a întrerupt conviețuirea conjugală. Formularea ei fără intentarea acțiunii de divorț. Care secțiune a Curții de Casație este competentă a judeca recursul? Cererea soției ca soțul ei să fie obligat a-i plăti o pensune alimentară provizorie pe motiv că acesta a întrerupt conviețuirea conjugală, poate, după legile în vigoare în Ardeal, (art. 1 p. h. proc. civ.) să fie introdusă și fără ca părțile să ceară totdeauna desfacerea căsătoriei. O asemenea acțiune neputând fi privită ca o cerere în legătură cu divorțul, recursul făcut contra unei hotărâri dată în asemenea materie este de competența nu a secțiunii II, ci a secțiunii I a acestei Inalte Curții. (Cas. II, decizia civilă 88 din 1926.)

* * *

Pensiunea alimentară provizorie în timpul divorțului. Dacă și când poate fi majorată. Art. 91 și 102 l. matr. Din art. 91 l. matrimonială rezultă, că pensiunea alimentară provizorie acordată soției și copilului pentru durata procesului de divorț, conform art. 102 din aceeași lege, va putea fi majorată dacă între timp se îmbunătățește starea materială a soțului obligat la plata unei asemenea pensuni. Prin urmare în speță instanța de fond era îndrituită a majora pensiunea alimentară a soției, pe baza constatării ce face că veniturile reclamantului au crescut, iar condițiunile de trai ale soției s'au înrăutățit. (Cas. II, decizia civilă 88 din 1926.)

* * *

Faliment. Inscrierea creanțelor la masa credală. Termene. Norme. Aplicațiune. Art. 10 legea ungară XVII din 1881.

În conformitate cu art. 10 din legea ungară XVII din 1881 privitoare la faliment, creanțele care în baza legii urmează să fie anunțate chiar și în cazul când procesul este pendinte înaintea de declararea falimentului, în care caz termenele neexpirate până la declararea falimentului, trebuie socotite față de sindic. începând dela data declarării creanței pentru verificare dela masa falimentului.

Prin cuvintele „termenele neexpirate“ din textul de lege citat, se înțelege numai acele termene care se referă la procesele aflate în curs de judecată, iar nu și acele care privesc procesele, în care s'a dat o sentință, sau altă hotărâre definitivă în momentul declarării falimentului. În acest din urmă caz, remediul de drept al unei acțiuni de învoire contra unei asemenea hotărâri nu poate fi declarat decât în termenele prevăzute de proc. civilă. Sindicul fiind continuatorul persoanei debitorului falit, și neputând avea mai multe drepturi decât însăși falitul, acțiunea de reînvoire ce el ar voi să intenteze contra unei hotărâri definitive în momentul declarării falimentului, nu o poate folosi decât înăuntrul termenelor prevăzute de codicele de proc. civilă.

Potrivit disp. art. 567 pr. civ. termenul de învoire este de 6 luni, socotit dela data rămânerei definitive a sentinței atacate cu recurs.

În speță, Curtea de Apel, constată în faptul că mandatul cambial a devenit definitiv, înainte de data declarării falimentului și că sindicul nu a introdus acțiunea de învoire decât peste termenul de 6 luni prevăzut de art. 567 pr. civ.

Intrucât în speță, este vorba de un mandat cambial devenit definitiv în momentul declarării falimentului, fără cu sindicul să fi introdus acțiunea de învoire în termenul legal de șase luni, Curtea de apel respingând acțiunea de învoire ca tardivă, a făcut în cauză o justă aplicațiune a art. 10 din legea falimentului. (Cas. III dec. 1154 din 3 Decembrie 1926.)

* * *

Faliment. Acțiune în rezilierea contractului îndreptată contra falitului anterior declarării în stare de faliment. După începerea efectului declarării falimentului nu se poate continua contra falitului procesele ale căror obiect sunt bunuri sau drepturi aparținătoare masei falimentului, totuși, atunci când este vorba de o acțiune în rezilierea contractului de locațiune, pentru neplata chiriei, intentată înainte de declararea falimentului, deci de o pretențiune care nu trebuia declarată conform art. 125 și urm. legea falimentelor (Legea XVII. din 1881), procesul poate continua după ce curatorul instituit pentru masa falimentului, a declarat că întră în proces în locul falitilor, fără a fi nevoie de o nouă acțiune. (Cas. I. dec. 3057 din 15 Iunie 1926.)

* * *

Recuzare. Hotărâre dată de Tribunal în materie de recuzare. Calea de atac. Aplicațiune. Art. 550 pr. c. Ardeal. În contra hotărârei Tribunalului prin care se respinge o cerere de recuzare, urmează a se face recurs îndreptat conf. paragr. 550 pr. civ. forului imediat superior.

Intrucât în speță recursul care poartă asupra unei hotărâri dată de Trib. Bistrița în materie de recuzare a fost cu omisiunea instanței de apel competente, introdus direct la Inalta Curte, acest recurs este inadmisibil. (Cas. I. dec. 3914 din 25 Octombrie.)

* * *

Expertize ordonate de instanțele judecătorești. Valoarea lor în drept. Elemente de convingere. Expertizele urmate în diferite ocaziuni nu impun instanțelor de judecată ca hotărârile lor să corespundă concluziunilor depuse de experți, ci asemenea concluziuni din punct de vedere al efectului lor juridic, sunt privite tot ca elemente de probă, cari au a fi supuse liberei aprecieri a instanțelor de fond și întrucât în specie se motivează

pentru ce anume nu s'a acceptat părerea medicilor cu privire la starea mintală a defunctului în momentul încheerii contractului, susținerea recurenților în această direcțiune devine nefondată. (Cas. I. dec. 4469 din 7 Decembrie 1927.)

* * *

Logodna. Ruperea legământului logodnei. Lipsa de motive. Acordarea de despăgubiri părții prejudiciate. (Art. 46 cod. civ. Austriac.) — Dacă una din părțile contractante a logodnei, fără nici un motiv întemeiat strică logodna, poate fi obligată să plătească celelalte părți despăgubiri ca reparațiune a daunelor materiale suferite. Aceste daune pot fi, în afară de cheltuielile de logodnă, orice daune suportate efectiv, cum ar fi, spre exemplu, daunele suferite de logodnica prin faptul, că la îndemnul logodnicului ei, în vederea căsătoriei proiectată, a renunțat la un serviciu din care dânsa își câștiga existența.

Curtea: Asupra prezentei cereri de revizuire.

Având în vedere, că din dosarul cauzei rezultă următoarele:

Că Tereza Schulz a chemat în judecată pe fostul ei logodnic, Dimitrie de Repta, pentru ca acesta să fie obligat să-i plătească suma de 49.400 lei drept daune cauzate ei prin ruperea fără motiv a logodnei;

Că această acțiune a fost admisă în partea de către Tribunalul Suceava, în prima instanță, prin sentința interlocutorie No. Cg. I 545/21-8 în sensul că s'a recunoscut în principiu, că pârâtul trebuie să restituie reclamantei cheltuielile făcute de aceasta pentru procurarea hainelor de mireasă, cheltuieli al căror quantum s'a rezervat să fie fixat prin sentința finală, dar s'a respins celelalte pretențiuni de daune ale reclamantei și anume de a i se da lea, în sumă de 11.400 lei, ce ar fi primit-o pe timpul dela 1 Iunie 1920 până la 31 Mai 1922, ca funcționară la Banca Regională din Cernăuți, funcțiune din care reclamanta demisionase în vederea căsătoriei, precum de a i se da 30.000 lei daune morale;

Că, pentru a hotărî astfel, Tribunalul examinând în mod amănunțit susținerile părților și probele administrate în cauză constată și motivează că după încheierea logodnei au început discuțiuni între părți și tatăl reclamantei cu privire la dotă: că, neajungându-se la nici o înțelegere în această privință, pârâtul a stricat logodna; că, așa fiind și întrucât din dovezile produse și împrejurările cauzei nu rezultă că reclamanta să fi dat vre-un motiv întemeiat pentru stricarea logodnei, urmează, că pârâtul trebuie să plătească reclamantei, potrivit par. 46 din cod. civ. din Bucovina, daunele reale cauzate acesteia prin ruperea logodnei; că aceste daune, conchide Tribunalul, se limitează la valoarea hainelor de mireasă, pe care și le făcuse reclamanta în vederea nunții, valoarea care urmează să fie fixată atunci când se va da sentința finală;

Având în vedere, că din dosarul cauzei mai rezultă că în contra sentinței Tribunalului au făcut apel ambele părți;

Că, însă, Curtea din Cernăuți, prin deciziunea atacată cu revizuire, a respins apelul pârâtului dar l'a admis de acel al reclamantei, obligând pe pârât să mai plătească reclamantei despăgubiri și pentru pierderea postului ce-l avusese aceasta la Banca Regională din Cernăuți.

Că, pentru a decide astfel, Curtea de Apel, privitor la respingerea apelului făcut de către pârât, deci privitor la partea condamnatore din sentința apelată, acceptă starea de fapt și motivarea acestei sentințe; iar privitor

la partea reformată, motivează că prin daunele reale ce se cuvin să fie acordate reclamantei pentru stricarea logodnei, trebuie a se înțelege pagubele încercate realmente de reclamantă prin orice fel de sacrificiu, făcut pe baza logodnei și în vederea căsătoriei; că renunțarea de către reclamantă la postul ce-l avea la Banca Regională din Cernăuți constituie un sacrificiu în vederea căsătoriei, deoarece se constată că reclamanta a renunțat la postul său dnpă îndemnul pârâtului; că, așa fiind, pârâtul trebuie să o despăgubească pentru acest sacrificiu;

Având în vedere că în contra deciziunii Curții de Apel pârâtul a făcut cererea de revizuire, pretinzând prin motivele sale că, în primul rând, constatările de fapt făcute de Curtea de Apel sunt greșite și în contradicție cu actele dosarului, deoarece din aceste acte ar rezulta că pârâtul avea dreptul să strice logodna în caz că nu s'ar fi ajuns la nici o înțelegere în privința dotei, iar din certificatul medical aflat la dosar ar rezulta că reclamanta a demisionat din postul său dela Banca Regională din Cernăuți din cauza boalei, deci nu din îndemnul pârâtului, angajându-se imediat la Administrația Financiară din Cernăuți, în calitate de funcționară definitivă cu salar avantajos; că, de altfel, adaugă pârâtul, în nici un caz nu se poate dovedi din actele dela dosar că reclamanta n'ar fi dat un motiv întemeiat pentru stricarea logodnei; că, așa fiind, Curtea de Apel se întemeiază pe o greșită judecată în drept când admite acțiunea de despăgubiri a reclamantei întemeiată pe par. 46 cod. civ. din Bucovina;

Considerând că instanța de apel pentru a face constatările pe care sprijină soluțiunea sa și anume pentru a stabili în fapt că logodna a fost desfăcută de către pârât și că reclamanta n'a dat nici un motiv întemeiat pentru stricarea logodnei, iar că renunțarea reclamantei la postul ei dela Banca Regională din Cernăuți s'a făcut din îndemnul pârâtului, contrar celor susținute prin motivele de revizuire, nu examinează în mod greșit și nu vine în contradicție cu actele dela dosar ei, dimpotrivă, precum s'a arătat mai sus, sprijină aceste constatări pe o examinare amănunțită și cumpănire judicioasă a probelor administrate.

Ca, dar, așa fiind și întrucât, în principiu, aprecierea probelor și constatările de fapt deduse din examinarea probelor aparțin exclusiv instanțelor de fond; urmează că rămân definitive constatările făcute în specie de Curtea de Apel;

Considerând că obiecțiunea pârâtului, că reclamanta a demisionat din funcțiunea sa din cauză de boală și că ulterior demisiunii ar fi intrat în funcție la Administrația Financiară din Cernăuți, obiecțiune din care pârâtul tinde a deduce că reclamanta n'ar avea dreptul să fie despăgubită pentru că a demisionat din funcție, nu mai poate fi examinată căci n'a fost ridicată în fața Curții de Apel și deoarece este principiu constant de drept, consacrat în dispozițiunea parg. 504 al. 2. pr. civ., că acie și fapte ce n'au fost aduse înaintea instanțelor de fond, nu pot fi propuse direct în instanța de revizuire;

Considerând că art. 46 din codul civil în vigoare în Bucovina prevede în mod formal, că partea care, în ceea ce privește, n'a dat nici un motiv întemeiat pentru stricarea logodnei are dreptul să ceară reparațiunea daunelor reale ce dovedește că le-a suferit din cauza aceasta;

Considerând că prin daune reale, în sensul textului citat, se înțeleg orice daune ce a suferit efectiv, din faptul ruperii logodnei partea nevinovată, deci și dau-

nele pe care le-ar fi suferit logodnica prin faptul că la îndemnul logodoicului său în vederea căsătoriei proectată, precum e cazul în specie, a renunțat la un post sau la un serviciu, prin care dânsa își câștiga cele necesare pentru traiul ei zilnic;

Considerând dar, că, în specie, Curtea de Apel, întrucât constată că logodna s'a stricat de către pârât și că reclamanta n'a dat nici un motiv întemeiat pentru stricarea logodnei, departe de a fi judecat greșit, în drept a făcut, dimpotrivă, o justă aplicațiune a articolului citat când a obligat pe pârât să plătească reclamantei daunele reale suferite de aceasta prin faptul stricării logodnei;

Că, prin urmare, față de cele de mai sus, motivele de revizuire dovedindu-se a nu fi întemeiate, cererea de revizuire câtă să fie respinsă cu cheltueli.

Pentru aceste motive, respinge cererea de revizuire. (Cas. I No. 51/1927.)

***

*Suspendarea civilului din cauza penalului. Apre-
ciere suverană a instanței de fond art. 234 proc. civ.
Trans.*

Conform dispozițiunii par. 234 pr. civ. Trans. dreptul de a suspenda un proces civil până la rezolvarea unui proces penal în curs a cărui soluțiune se pretinde că ar influența judecata în cel civil. aparține suveranei aprecieri a instanțelor de fond. (Cas. I, dec. 820 din 1 Febr. 1926.)

***

Instrăinări de imobile. Condițiuni de valabilitate. Necesitatea existenței unui act scris. Instrăinări de imobile prin procură. Necesitatea existenței unei procuri scrise pentru înstreinare de imobile prin procură. Inadmisibilitatea de martori și prezumții. (Art. 1 al. 1 și 2 al paragr. 1 din ordonanța Nr. 4480—918 în vigoare în Ardeal).

Potrivit al. 1 și 2 al paragr. 1 din ordonanța Nr. 4486 din 918 în vigoare în Ardeal, înstrăinarea de imobile nu este valabilă decât numai dacă contractul de înstrăinare sau învoelile prealabile relative la un asemenea contract snt cuprinse într'un act scris.

Deasemenea și vânzările de imobile făcute prin procura dată de vânzător sau de cumpărător nu pot fi valabile, în caz de contestație între părțile contractante, — decât numai dacă procurile astfel date sunt cuprinse într'un act scris.

Prin urmare existența unor asemenea procuri nu pot fi dovedite prin martori sau prezumții.

Întrucât în speță e constant că o astfel de procură scrisă nu a fost dată de intimat fiului său; și că nu s'a constatat de instanță nici că ar fi aprobat și subscriș înstrăinarea pentru a putea fi valabilă în conformitate cu o procură autentică, cu drept cuvânt această instanță a hotărât că înstrăinarea nu-i opozabilă intimatului. (Cas. I, dec. 669 din 27 Ian. 1926.)

***

Responsabilitatea civilă a patronului pentru accidente suferite de lucrători. Aplicarea art. 81—83 din legea XIX din 1907. Amnestia, nu atinge drepturile pecuniare ale părților lezate.

Patronul răspunde pentru accidentele suferite de lucrători, numai în urma unei sentințe penale definitive care să constate culpa sa, cu excepția cazurilor când o asemenea sentință penală nu se poate aduce din cauze personale ale patronului.

Fiind fapta patronului amnistiată în baza Decretului-lege Nr. 1547 din 9 Apr. 1920, această amnestie

nu atinge drepturile pecuniare ale părților lezate în general, și nici în speță, unde prin amnestiere intervenită, deci prin o împrejurare personală privitoare pe patron, nu mai este posibil a se da o sentință penală definitivă. (Cas. I, dec. 1928 din 15 Februarie 1926.)

***

Instanțele judecătorești suut datoare conf. pr. civile ardelene din oficiu și în orice stadiu al procesului, să cerceteze capacitatea părților litigante de a sta în instanță, precum și pe aceia a reprezentanților lor, putând ca în cazul când lipsa capacității se poate completa să acorde un termen pentru aceasta. Art. 75 pr. civ. Ardeal. Curtea: Asupra motivului de revizuire prin care recurentul pârât Ministerul de interne susține că instanța de apel a făcut în cauză o greșită aplicațiune a art. 75 proc. civ., întrucât potrivit acestui text, Curtea de Apel nu putea să acorde din oficiu intimății reclamante Banca Centrală pentru industrie și comerț un nou termen pentru a completa capacitatea de a figura în instanță a părții adverse, din moment ce această cerere nu a fost făcut normal de către însăși reclamanta.

Având în vedere că în conformitate cu art. 75 din pr. civ., în vigoare în Ardeal, instanțele judecătorești sunt datoare ca din oficiu, în orice stadiu al procesului să cerceteze capacitatea de a figura în instanță a părților litigante, precum și pe aceia a reprezentanților lor, putând chiar în cazul când lipsa se poate completa, să acorde un termen părții vizate spre a completa lipsa constatată.

Considerând că în speță, fiind necontestat de părți că Secretariatul general al internelor din Cluj nu avea capacitatea deplină de a reprezenta direct Ministerul de interne în proces, Curtea de Apel a fost în drept, ca din oficiu să acorde un nou termen intimății reclamante, a completa capacitatea de a figura în instanță ca reprezentantă a Ministerului de interne, din moment ce în fapt a constatat că această lipsă se poate completa.

Că întrucât deci, prin termenul acordat din oficiu, Curtea de Apel a făcut în cauză o justă aplicațiune a art. 75 pr. civ., motivul de casare este nefondat și cererea de revizuire urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, respinge recursul. (Cas. III. No. 137—927.)

***

Reviziunea (recurs) contra sent. date de Trib. în apel sunt de competența Curților de apel, până la 50.000 lei și astăzi. Art. 525 pr. Ardeal și 79 legea Curții de Casație.

Art. 525 din procedura în vigoare în Ardeal, prevede că jurisdicțiunea de reviziune asupra sentinței Tribunalului. dată de instanța de apel, o are Curtea de Apel în toate cazurile în cari valoarea litigiului nu întrece o sumă de 50.000 lei.

Art. 79 din noua lege de unificare a Curții de Casație menținând special această dispozițiune din procedura civilă aplicabilă în Ardeal, dispune ca în toate cauzele ardelene în cari după procedura în vigoare art. 525 pr. civ. ardeleană instanța de reviziune a fost o Curte de Apel, această instanță rămâne și după promulgarea noiei legi a Curții de Casație, instanța de recurs competente a judeca în afacerile de o valoare sub suma de 50000 lei.

În speță, întrucât valoarea litigiului este 5505 lei, cererea de revizuire este de competența Curții de Apel Timișoara, căreia urmează a-i fi trimisă spre judecare. (Cas. III dec. 236 din 3 Martie 1927.)

Decizie contencioasă dată pe temeiul legii XXVI din 1896. Revizuirea ei nu se poate face după normele din pr. c. română. Art. 291 pr. c. română.

Este inadmisibilă cererea de revizuire introdusă pe calea art. 291 pr. civ. rom. pentru a se revizui o decizie contencioasă introdusă și judecată pe temeiul legii XXVI din 1896 aplicabilă în Ardeal până la data punerii în vigoare a noii legi a contenciosului administrativ din 1 Ianuarie 1926. Contra unei asemenea hotărâri nu este admisibilă decât acțiunea de înoier, prevăzută de art. 139 din legea ardeleană citată. (Cas. III dec 190 din 19 Februarie 1927.)

* * *

Contract de locațiune cu clauze incomplet redactate. Admisibilitatea martorilor pentru stabilirea conținutului exact. Instanța de fond nu violează normele de drept formal ungar când admite proba cu martori în vederea stabilirii conținutului exact al unui contract de locațiune ale cărui stipulațiuni referitoare la momentul când intimații aveau obligațiunea să evacueze imobilul, erau incomplet redactate (Cas. I dec. 4470 din 7 Decembrie 1926).

* * *

Imprumut în coroane. Plata în lei după valoarea de schimb a coroanelor hotărâtă de guvern. Valabilitate. Deoarece coroana austro-ungară și-a schimbat la noi în țară valoarea internă, numai prin aceea că s'a schimbat în mod oficial coroana austro-ungară în 50 bani românești, iar o altă schimbare a leului, n'a avut loc, urmează că plățile de orice natură prevăzute în coroane se vor face după această schimbare la noi în țară tot pe acest curs, cu toate că cu privire la valoarea externă, leul a scăzut (Casația I dec. 4616 din 15 Decembrie 1926).

B.C.U. Cluj / Central University Library * * *

Acuzat prezinte. Necontestarea declarației lui cu privire la calea de atac contra sentinței de condamnare dată în apel. Declarație de recurs a unui apărător a cărui procură nu se vede la dosar pentru un acuzat lipsă în apel. Necomunicarea către acest din urmă acuzat a sentinței. Intrucât în procesul verbal al sentinței Curții nu se arată declarațiunea primului acuzat, care era prezinte, cu privire la calea de atac în contra sentinței de condamnare dată în ape, iar la dosar nu se află procura dată de cel de al doilea acuzat, apărătorului său, care a declarat recurs pentru dânsul, dosarul trebuie restituit, în conformitate cu art. 125 pr. penală în vigoare în Ardeal; Curții de Apel spre a constata ce anume a declarat primul acuzat și spre a comunica sentința sa celui de al doilea acuzat (Casația II, jurnal nr. 5940 din 926).

* * *

Recurs. Constatările de fapt ale instanțelor de fond. In ce caz pot fi controlate de Inalta Curte. Aplicațiune. Art. 534 pr. c. Ardeal. După paragraf 534 pr. civ. constatarea de fapt a instanței de fond este susceptibilă de controlul Inaltei Curți, numai în cazul când constatarea s'a făcut fie prin aplicarea sau înlăturarea necorectă a unei norme de drept, fie prin deducțiuni de fapt evident greșite, sau în sfârșit, când constatarea e în contradicție cu conținutul scriptelor.

În specie, tribunalul fiind chemat să examineze cuprinsul contractului de arendă încheiat de părți, pentru a stabili dacă omisiunea intimatului cu privire la îndatoririle ce le avea de a menține în stare bună obiectul arendat, sunt sau nu de natură a duce la rezilierea convențiunei, constată în fapt și argumentează că ruperea

malului nu a provenit din neglijența intimatului, care nu a făcut legătura de nule, ci din lipsa inițială a unor construcțiuni corespunzătoare a căror executare după dispozițiunile contractuale, nu cad în sarcina intimatului.

Intrucât starea de fapt a fost fixată pe baza liberii aprecieri a probelor administrate, interpretarea dată contractului apare bine motivată și astfel fiind, nerezultând că s'ar fi ajuns la stabilirea faptelor prin vreunul din cazurile prevăzute de paragr. 534, al. 3, recursul se respinge. (Cas. I. dec. 4467 din 7 Decembrie 1926.)

* * *

Testament reciproc între soți Consecința cu privire la averea testată și dreptul moștenitorului prin fidei comis. Aplicațiune. Este regulă de drept, că dacă soții conjugali, în testamentul comun, s'au instituit reciproc unul pe altul de erezi universale, cu învoirea comună ca, după moartea ambilor averea să treacă asupra unor persoane numite în testament, soțul supraviețuind este în drept a dispune între vii chiar și asupra întregii sale averi prin operațiune oneroasă, rămânând în cazul acesta dreptul posteredelui sau postlegatarului mărginit la averea rămasă după moartea soțului supraviețuitor.

Această regulă este a se aplica și în speță, de oarece defunctul prin act de vânzare-cumpărare, deci prin operațiune oneroasă, a transmis jumătatea din imobilele din litigiu asupra pârâtei care era soția sa din a doua căsătorie.

Prohibițiunea înstrăinării și grevării înscrisă în cartea funduară nu privește partea imobilelor ce este obiectul contractului de vânzare pe care pârâta își sprijină drepturile ei, iar de aci rezultă, că greșit a aplicat instanța de apel regula de drept, arătată și aplicând exact această regulă de drept. (Cas. I, dec. 4538 din 10 Decembrie 1926).

Socetăți anonime. Hotărârile adunărilor generale. Dreptul acționarilor de a le ataca. Procedura. Aplicațiune. Art. 174 c. com. În conformitate cu art. 174 c. com. din Transilvania, orice acționar are drept de acțiune contra hotărârilor adunării generale. Dacă acțiunea este introdusă pentru motive de formă, ea trebuie făcută însă, în termen de 15 zile dela înaintarea la tribunal a procesului verbal al ședinței.

În speță, Curtea de Apel, printr'o justă interpretare a actelor dela dosar, constată în fapt și motivează, că baza acțiunii intentată de recurent este omiterea formalităților cerute de statutele societății, de oarece la votare au luat parte persoane care nu aveau drept de vot.

Aceasta fiind baza acțiunii conform art. 174 citat, ea trebuia introdusă în termen de 15 zile prescise de acest text.

Intrucât Curtea constată, că procesul verbal al ședinței s'a înaintat la tribunalul la 21 Iunie 1924, iar acțiunea introdusă la 8 Iulie deci peste termenul de 15 zile, printr'o justă aplicațiune a art. 174 c. com. Curtea de Apel a respins acțiunea reclamantului în această privință. (Cas. III, dec. 837 din 11 Octombrie 1926).

* * *

Suspendarea proceselor dacă soluția lor depinde de alte procese în curs. Chestie lăsată la aprecierea instanței. Par. 234 pr. c. Conform art. 234 pr. civ. din Ardeal instanța poate suspenda desbaterea procesului dacă soluția procesului depinde în întregime sau în parte de împrejurări a cărora stabilire fac obiectul altei proceduri civile contencioase sau de natură grațioasă, până la terminarea definitivă a respectivei proceduri.

În speță, după cum se constată din contractul notarial, defuncta a donat prin acel contract toată averea sa imobiliară părților, care prin art. 2, punctul 6, din contract s'au obligat să suporte toate datoriile donatoarei, indiferent dacă acele datorii sunt asigurate prin ipotecă sau nu, iar prin art. 4 din același contract părțile recunosc, că au primit imobilele respective în posesiune și proprietate, deci, că contractul s'a adus la îndeplinire.

Astfel fiind, obligațiunea părților de a plăti toate datoriile defunctei este adeverită și deci, cerând reclamantul plata unei astfel de datorii a defunctei, limitată până la concurența valorii imobilelor primite de părți dela defunctă, părțile sunt obligați în caz că existența datoriei va fi dovedită să plătească această datorie în baza contractului de donațiune amintit, irelevant fiind în speță dacă procedura succesorală după defunctă s'a terminat sau nu, neprezintă soluționarea prezentului proces determinarea procedurii succesoriale.

Odată ce rezolvarea procesului nu depinde nici de cum de rezultatul procedurii succesoriale, greșit a judecat Curtea de Apel (art. 234 pr. civ.) când a suspendat procedura până la terminarea procedurii succesoriale. (Cas. I. dec. 343 din 8 Februarie 1927.)

***

Fals. Coautor. Autor. Utilitatea distincției Art. 400 și 70 c. p. ardelean. În drept este necontestat că delictul prevăzut de art. 400, al. I. cod. pen. exclude — în ipoteza că sunt mai mulți delicvenți, — coautorul, întrucât potrivit art. 70 cod. pen. sunt priviți ca autori, toți aceia cari săvârșesc crima sau delictul împreună sau în comun.

Aceasta însă nu prezintă nici un interes pentru recurent, întrucât pedeapsa prevăzută de lege pentru autor este aceeași, independent de coautorat. (Cas. II. dec. penală 932 din 28 Februarie 1927.)

***

Acțiuni posesorii (repoziție sumară). Condiții de admisibilitate. Aplicațiune. Potrivit disp. par. 339 c. civ. Ardeal ori care ar fi natura posesiunii, nimeni nu este îngăduit să o turbure prin propria sa autoritate.

Dela regula cuprinsă în acest text al legii nu se poate face abatere în cazul când acel care turbura posesiunea unui lucru invoacă dreptul pe care îl are asupra lui în baza calității de cosuccesor al lucrului, pentru că par. 797 c. civ., în conformitate cu regula generală din par. 339, prevede și pentru această materie a succesiunii că nimeni nu are voie să ia în posesiune o moștenire prin propria sa autoritate.

În speță, contrar afirmațiunii din cererea de revizuire, Tribunalul a constatat că reclamanta a stăpânit singură imobilul în a cărui posesiune a fost turburată.

Această constatare, întrucât nu se arată prin cererea de revizuire că se atacă starea de fapt stabilită de Tribunal, este definitiv dobândită cauzei și deci rezultă față de disp. par. 339 și 797 c. civ., că cu drept cuvânt Tribunalul a admis apelul și acțiunea reclamantei, deoarece dreptul de cosuccesor al imobilului pe care îl invoacă pârâtul nu putea să-l autorizeze a intra în posesiunea lui pe cale de fapt.

Prin urmare cererea de revizuire prin care se susține că, Tribunalul ar fi violat prin soluțiunea sa, normele dreptului material și formal este neîntemeiată. (Cas. I, dec. 457 din 16 Februarie 1927.)

***

Datoria alimentară a părinților și ascendenților.

Condițiunile sub cari poate avea loc. Aplicațiune.

Art. 11 din legea XX din anul 1877, prevede acțiune personală și întrucât nu se atacă avere, sunt îndatorati de a-i ține și crește în prima linie părintele și dacă el singur nu este în stare să facă aceasta, atunci este îndatorit împreună cu mama și dacă tatăl nu este în viață sau este cu totul nevrednic pentru aceasta, atunci mama și în sfârșit bunicii au această obligațiune.

Intrucât în speță, instanțele inferioare au constatat în fapt, că copilul minor al reclamantei, deși decedase tatăl său, însă avea avere personală și întrucât nu se atacă această constatare de fapt, urmează că lipsind condițiunea prevăzută de textul de lege citat. cu drept cuvânt s'a respins cererea reclamantei de a fi obligat pârâtul să întrețină pe copil în calitate de bunic al acestuia.

Deasemenea față de constatarea de fapt ce o face instanța că reclamanta era în stare a munci pentru a-și câștiga personal existența și față de împrejurarea că decedând soțul ei, legătura de rudenie cu pârâtul încetase urmează că ea nu putea pretinde dela acesta, ca tată al decedatului ei soț, o pensie alimentară pentru întreținerea ei. (Cas. I. dec. 758 din 8 Martie 1927.)

***

Jurământul supletoriu. Când poate avea loc. Aplicațiune.

După principiile proc. civ. ardelene, recurgerea la dovada prin ascultarea sub jurământ a părții, este îngăduită numai pentru întregimea dovezilor administrate sau numai în cazul când lipsește orice altă dovadă (paragr. 368) și alegerea părții care trebuie ascultată este a se face după anume criterii indicate prin lege. (paragr. 369 și urm.)

Această îngrădire însă, a facultății judecătorului de a admite ascultarea sub jurământ a părții, privește numai cazurile în cari este vorba de dovedirea a însuși dreptului de despăgubire pus în discuțiune.

Atunci, însă când dreptul la despăgubire este dovedit și când este vorba numai de dovedirea quantumului pagubei rezultate în acest caz, administrarea probei prin ascultarea părții sub jurământ, — după cum rezultă din textul paragr. 372 pr. civ. și art. 271 pr. civ., dar mai ales din expunerea de motive a acestui din urmă text de lege, — nu mai este supusă rigoarei condițiilor arătate; ci judecătorii au în această privință o mai mare latitudine de apreciere în alegerea mijlocului de probațiune. pe care după împrejurările speței îl cred a fi mai eficace.

Din moment ce în speță Tribunalul a stabilit faptul de existența turburării posesiunii prin pășunarea unui teren și din moment ce este necontestat de acest fapt prin natura lui implică un prejudiciu pentru reclamant, urmează că ceea ce mai rămâne instanței să stabilească în speță numai quantumul prejudiciului provocat.

Intrucât prin proba cu martori propusă, pârâtul tindea să dovedească, că nu se produsese nici o pagubă, — deși existența unui prejudiciu era o consecință firească a stabilirii turburării prin pășunarea terenului, — urmează față de scopul pentru care se propunea acest mijloc de probațiune și față de dreptul conform judecătorilor prin par. 271 și 372 pr. civ. ard. expus și analizat că Tribunalul nu a violat aceste texte de legi atunci când a înlăturat dovada cu martori și s'a întemeiat pentru a fixa quantumul pagubelor rezultate pe dovada dedusă din ascultarea reclamantului sub jurământ (Cas. I, dec. 757 din 18 Martie 1927).

MATERIAL PENTRU UNIFICAREA LEGISLATIVĂ

**Neajunsurile metodice ale legii
de procedură penală**

(Urmare)

A complecta vrea să zică a întregi ceva ce nu a fost făcut gata într'una, a cărui proces de creație a fost întrerupt din oarecare motive, în cazul de față probabil prin activitatea altor persoane decât judecătorul de instrucție, sau judecătorul de instrucție întregeste aceea ce au început alții; prin urmare dispozițiile § 128 nu pot privi la cazul când judecătorul de instrucție a făcut cercetările în caz de flagrant delict, doar în cazul acesta judecătorul de instrucție de regulă face numai o parte a cercetărilor la fața locului, ele trebuie deci să fie încă întregite, însă în care formă cu sau fără propuneri din partea procurorului, sau în cazuri rare judecătorul de instrucție poate dezluși starea lucrurilor îndată fața locului și atunci cercetările nu mai trebuie să fie completate. Și încă ceva. Care este rolul procurorului pentru cazul că el se prezintă împreună cu judecătorul de instrucție la cercetarea cazurilor de flagrant delict? Este în drept procurorul să facă acolo la fața locului judecătorului de instrucție propuneri privitoare la conducerea cercetărilor într'o anumită direcție, este judecătorul de instrucție legat de aceste propuneri? Poate judecătorul de instrucție să însărcineze de pildă pe procuror sau pe alt ofițer de poliție judiciară cu urmarea cercetărilor și să le dea acestora îndrumări cum să le facă? Acestea sunt tot întrebări la cari nu dă legea nici un răspuns.

Dispozițiile cuprinse în distincțiunea a doua a cap. V. care distincție poartă titlul despre instrucție nu sunt clare, nu sunt hotărâte și dau naștere la indoeli grele. În §. 58 dispune legiuitorul că judecătorul de instrucție nu va proceda la nici o instrucție sau urmărire mai înainte de a comunica procurorului procedura ce are să urmeze. Este înainte de toaie o greșală metodică din cele mai grele de a cuprinde la un loc dispoziții privitoare la lucruri deosebite. Instrucția și urmărirea nu pot fi funcțiuni la fel doar atunci nu ar fi întrebuintat legiuitorul fraza, instrucție sau urmărire. Legiuitorul a voit prin urmare că ele să fie înțelese ca funcții deosebite ale judecătorului de instrucție. Și aici este greșala metodică de a cuprinde dispoziții privitoare la urmărire, la aceeași distincțiune a capitolului despre judecătorul de instrucție cu dispozițiile privitoare la instrucție. Dar nu numai atât. Legiuitorul a lăsat acea distincție a cap. V. și incompletă. Anume nu arată nicăiri care este criteriul după care se deosebesc actele de instrucție de acelea de urmărire și nu arată nici aceea cum trebuie să fie tratate actele de instrucție spre deosebire de acelea de urmărire și cari sunt urmărite de drept produse de unele și de altele. Afară de acești doi termeni mai întrebuintează legiuitorul încă unul pentru calificarea funcțiilor judecătorului de instrucție. Anume la §. 45 arată legea că judecătorul de instrucție ordonă cercetări. La capitolul despre judecătorul de instrucție însă nu se află dispoziții privitoare la întrebarea în cari condiții și în care fel va ordona judecătorul de instrucție cercetările și nici nu este arătat nicăiri care este deosebirea între cercetări de o parte și instrucție de altă parte. Sau există o deosebire și în cazul acesta este incompletă legea, sau nu există nici o deosebire între aceste trei noțiuni, adică cuvintele instrucție, urmărire și cercetare vreau să exprime aceeași noțiune și în cazul acesta a păcătuț legiuitorul împotriva altui postulat de importanță primordială al artei de a face

legi, anume acela că același lucru să fie numit totdeauna cu același cuvânt.

Și încă într'o direcție au rămas incomplete dispozițiile legii privitoare la instrucție. Anume § 58 dispune că judecătorul de instrucție este dator să comunice procurorului procedura ce are să urmeze. Ulterior însă nu arată legea nicăiri, cari sunt efectele comunicării sau acelea ale faptului necomunicării. Nu arată legea îndeosebi, dacă este în drept procurorul să facă propuneri judecătorului de instrucție pentru facerea instrucției în anumite direcții și dacă judecătorul de instrucție este legat de aceste propuneri sau nu este dator să țină seamă de ele și nici aceea nu este arătat drătat dacă necomunicarea procedurii ce va urma este un motiv pentru care procurorul poate ataca procedura. Aici s'ar putea răspunde că doar se înțelege dela sine, că scopul comunicării procedurii este acela, ca procurorul să poată face judecătorului de instrucție propuneri privitoare la direcția în care să meargă instrucția.

Abstrângând dela aceea că în materie de drept pozitiv nimic nu se înțelege dela sine — numai dreptul natural, interdreptul, politica cunoaște aceasta — mai rămâne încă și împrejurarea, că judecătorul de instrucție este acela care redactează actul de dare în judecată și prin urmare pentru instrucție este hotărâtoare concepția care și-o face el despre natura cazului.

Legea mai deosebește încă între plângeri și denunțuri, arătând și criteriul după care le poți recunoaște. În înțelesul acestui criteriu este plângerea un caz special al denunțului. Legiuitorul însă nu arată nicăiri cari sunt efectele deosebite ale înaintării plângerii față de acelea produse de facerea denunțului. Scopul facerii deosebirii este doar acela ca lucruri deosebite să fie tratată în mod deosebit. În cazul denunțului și al plângerii nu arată legea nici un fel de tratament deosebit doar acela că ofițerii de poliție judiciară auxiliari ai parchetului în caz ee denunț sunt datori să cerceteze cazul și apoi să înainteze dosarul procurorului iar în caz de plângere ei sunt datori să trimită plângerea imediat procurorului fără ca să fi cercetat cazul.

Cel puțin aceasta este situația pe urma textului § 46 și 61. Și aici s'ar putea obiecționa că este dela sine înțeles că ofițerii de poliție judiciară auxiliari ai parchetului sunt datori să cerceteze și în caz de plângere starea lucrurilor și apoi să transpună plângere împreună cu dosarul cercetărilor procurorului, doar, fiind plângerea un specimen al denunțului, se vor aplica și în caz de plângere dispozițiile generale ale § 46. Față de aceasta însă se poate susține cu toată tăria că fiind plângerea un caz special al denunțului, sunt valabil pentru ea dispozițiile speciale ale § 61 cari privesc la plângeri și prin urmare, având în vedere că legea specială deroagă pentru cercul ei de valabilitate legii generale, ofițerii de poliție judiciară auxiliari ai parchetului vor trimite plângerile procurorului fără ca să mai cerceteze cazul.

La dispozițiile privitoare la ascultarea martorilor cuprinse în § 3 al cap. V. iese la iveală una dintre cele mai grele greșeli metodice ale legii că anume legiuitorul nu a rămas consecvent lângă deosebirea odată făcută între partea pregătitoare a procesului penal și procesul penal în sine care nu cuprinde decât numai actele instanței de judecată și acelea ale părților cari se procedurii pregătitoare, nu poate fi altul decât acela de a da organului de urmărire informațiile de lipsă privitoare la întrebarea dacă se poate ridica acuza împotriva bănuțului resp. dacă se poate aduce cazul în fața instanței de judecată.

Dr. Emil Rebreanu
Procuror trib. Bistrița.

(Va urma)

INFORMAȚIUNI

„Asociația magistraților din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș”, care a luat ființă încă din anul 1920, având personalitate juridică și fiind înregistrată la Tribunalul Cluj, și-a convocat *adunarea ei generală* la Brașov pe ziua de 11 Septembrie 1927 ora 11 în localul palatului justiției din acel oraș (sala Curții cu jurați a tribunalului). În acest scop dl *Alexandru Marta*, președintele acestei asociațiuni a trimis tuturor magistraților din țară o invitație de participare, care ar fi și o aderare și înscriere în *asociațiune*, ce ar urma să poarte pe viitor numele de *Asociația Magistraților din România*, punându-se la punct, prin discuții largi, scopul și menirea acestei uniuni atât de mult dorită de toată magistratura țării. Programul adunării este cel următor: *Ziua de 11 Septembrie* ora 10 a. m. chemarea Duhului Sfânt la biserica Brașov-Cetate. La ora 11 adunarea generală a Asociației Magistraților: *a)* deschiderea adunării generale, *b)* raportul Comitetului de Administrație, *c)* modificarea statutelor, *d)* reorganizarea asociației, înscrierea membrilor, *e)* eventuale propuneri și conferințe, ce s’ar anunța. La ora 1 masă comună la un restaurant. La ora 5 ședința în continuare a adunării generale. *Ziua de 12 Septembrie*: Excursie la Predeal—Sinaia—Poiana Mare. Pentru cartiruire și masă comună a se adresa dlui R. Pop, primul președinte al Curții de Apel Brașov. NB. *Toți domniii magistrați din țară sunt invitați de drept și bineveniți la adunare.* — Publicăm un *extras din statutele asociației*: Scopul. § 2. Scopul este promovarea Justiției și îmbunătățirea poziției membrilor asociației. Pentru realizarea acestui scop asociația tinde în special la: *a)* unificarea justiției pe bază modernă; *b)* aplicarea principiului independenței, jurisdicțiunii și judecătorilor, evitând însă spiritul de castă; *c)* înlăturarea oricărei activități nejudiciare sau incompatibile din Justiție, cum și controlul sever al cinstei personale și demnității profesionale; *d)* realizarea completă a principiului separației între puterea judecătorească și cea executivă; *e)* crearea de mijloace pentru o solidă preparație a viitoarelor generații de magistrați; *f)* susținerea membrilor asociației în chestiunile profesionale și cenzurarea căilor piezișe; *g)* ajutorarea membrilor și familiilor lor în caz de necesitate; *h)* reprezentarea magistraturii în corpurile legiuitoare prin alegeri în lăuntrul corpului. Chestiuni de natură pur politică sunt excluse din activitatea asociației. *Mijloace*. § 3. Ca mijloace pentru atingerea scopului asociației servesc mai ales: *a)* alcătuirea, transmiterea și susținerea de memorii, petiții etc.; *b)* ținerea de întruniri profesionale și distractive; *c)* ținerea de congrese a membrilor societății; *d)* conferințe și discuții contradictorii; *e)* emiterea de păreri asupra legilor și proiectelor de legi, confecționarea de anteproiecte; *f)* luare de poziție unitară în chestiuni de practică profesională; *g)*

călătorii de studii; *h)* editarea unei reviste. — Tuturor primprezidenți de Curți și Tribunale din țară li s’a trimis următoarea scrisoare: *Stimate Coleg!* În Ardeal și Banat încă în primăvara anului 1920 a luat ființă „Asociațiunea magistraților din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș”, care are personalitate juridică fiind și înregistrată la Tribunalul Cluj. Nu e locul a expune aici situațiunea ei. Cu onoare vă aducem la cunoștință, că adunarea ei generală o vom convoca pe zilele 10—12 a lunii Septembrie a. c. la Brașov. Am dori să vedem acolo pe toți magistrații Țării, ori dacă n’ar fi posibil, pe reprezentanții tuturor autorităților judecătorești spre a-i asigura o reușită impunătoare și a-i putea da asociațiunii, cu concursul tuturor, directiva cerută de interesele justiției și de interesele profesionale. Cu toată dragostea de coleg, Vă rog deci, să binevoiți a adera la această asociațiune, a vă înscrie de membru, a lua contact cu contact cu colegii de sub ordinele Dvoastră, a-i anima la asemenea procedare și a lua parte la acea adunare, în cursul căreia vom proceda la modificarea statutelor, la reorganizarea și organizarea ei pe întregă Țară. Întrucât este de prevăzut, că nu vor putea lua parte la adunare toți cei ce ar dori, ar fi ducător la scop, că pentru zisa adunare să fie delegați 2—3 membrii dela autoritățile de sub ordinele Dv. cari să aducă cu sine declarații, cu semnături originale dela toți colegii, cari aderă la asociațiune și se înscriu ca membru. Nu e locul — credem — să accentuăm marea importanță, ce o are o asociațiune a magistraților. Amintim numai împrejurarea că alte profesii au observat mai curând decât noi această importanță, și ca rezultatul acestei prevederi, au format asociațiunea lor; Oare numai singură magistratura să nu o observe? Primiți, Vă rog Dl. Coleg, salutul meu cordial și colegial. Președintele Asociațiunii Magistraților: ss. *Dr Alexandru Marta*.

* * *

Noua lege a chirilor și Legea Proprietarilor comentate și adnotate de *Corneliu Botez*, consilier la Inalta Curte de Casație, în colaborare în ce privește doctrina și jurisprudența recentă cu *Eugen A. Barasch* avocat. Editura Alcalay București Calea Victoriei. Prețul-125 lei. Lucrarea dlui consilier Botez vine la timp pentru ajutorul rezolvării multor greutăți juridice ridicate de noua lege a chirilor; mai ales în Ardeal unde față cu regimul rechizițiilor aplicabilitatea noii legi pare discutabilă. Continuând expunerea de motive, desbaterile parlamentare, cât și mai ales jurisprudența la zi sub fiecare articol, această carte este indispensabilă dlor avocați și magistrați, cărora le-o recomandăm îndeosebi. Se găsește de vânzare la librăriile din Cluj și la autori în București. Odată cu restabilirea regimului dreptului comun devine de actualitate și *Legea proprietarilor* a cărui aplicare fusese suspendată în anul 1926, și de care se ocupă autorii în volumul pe care-l semnalăm.

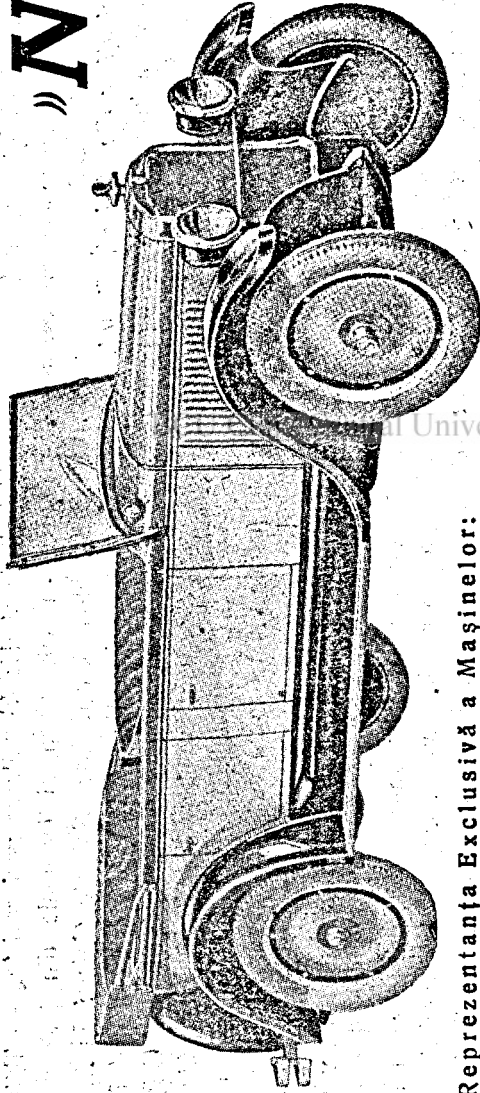
„NOËL”

Sucursala :
TIMIȘOARA
B-dul Regina Maria

Agenții :

**Oradea - Mare
și Arad**

Reprezentanța Exclusivă a Mașinilor :

Buick și Oldsmobil în permanență stoc

„AGRICOLA”

SOCIETATE ANONIMĂ DE ASIGURĂRI GENERALE

Fondată
1906

Fonduri de garanții Lei: 35,473,258

Primește asigurări în toate ramurile

**Direcțiunea generală : București, Calea Victoriei Nr. 11,
Direcțiunea regională : Cluj, Strada Nicolae Iorga Nr. 11.**

Reprezentanțe : Toate orașele din România

BANCA CENTRALĂ

Secția de cereale - Secția de coloniate - Fabrică de surrogat de cafea „Centrala” - Secția specială pentru ciment - Secția de Bancă și devalize - Execută tot felul de tranzacțiuni bancară, plăți pe toate piețele interne și stremee - Depunerile se fructifică în condițiunile cele mai favorabile - Impozitul după depuneri îl plătește înstitutul

**PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ ÎN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3**

**Capital: Lei 50,000,000
Fonduri: Lei 18,000,000**

Legături directe cu America !

»NATIONALĂ«

SOC. GENERALA DE ASIGURARE IN BUCURESTI

Capital și fonduri de garanții
proprii peste 120
milioane lei

AGENTII IN TOATE ORAȘELE DIN TARĂ

Nou! Cărțile Nou!

Funduare

Ediția II-a
de

Ștefan Laday

Prețul 300 lei

Se află la administra-
ția „Ardealul Juridic“
contra costului
achitat în prealabil

CLUJ

Căsuța postală 127